

Abt Schöllingen wilde nu van Pernegg een adellijke abdij maken. Aan zijn opvolger liet hij de titels van Abt van Pernegg, proost van Csorna, Türje, Promontor en Horpacs alsmede 320.000 gulden schuld. Pernegg werd nu onder direct toezicht van Geras geplaatst tot dat deze abdij in 1783 door een decreet van Jozef II werd opgeheven. Vanaf 1783 begint de nieuwe geschiedenis van Geras (5de Hoofdst.). Nooit echter heeft de abdij nog die hoogten van de 18de eeuw kunnen bereiken. Deze korte studie over Geras-Pernegg is niet overladen met détails. Het geeft in grote lijnen de ontwikkeling weer van deze twee kloosters. Nochtans zou dit boek aan klaarheid hebben gewonnen indien de geschiedenis van Geras en van Pernegg meer afzonderlijk ware behandeld. Zij zijn in het verleden wel nauw met mekaar verbonden geweest, doch een afzonderlijke studie ofwel afzonderlijke hoofdstukken voor elk klooster ware gewenst. Niet-tegenstaande de gedrongenheid van sommige plaatsen zal dit werkje zijn nut opleveren omwille van het, naar ons inziens, geslaagde synthetisch werk.

Milo KOYEN, O. Praem.

* * *

KAN. FL. PRIMS, *Het Parochiewezen in de Antwerpse Kempen*, (Dl. VIII van de reeks : *Campinia Sacra*), Antwerpen, 1948.

De Schrijver van dit boek is door zijn jarenlange historische arbeid vertrouwd geraakt met de kerkelijke geschiedenis van de Antwerpse Kempen. Dit boek is bedoeld als een documentaire studie over de Antwerpse parochiën. Op sommaire wijze geeft de Schr. de voornaamste data (ontstaan, bouw of herstelling) en gebeurtenissen aan, alsook de geestelijke en materiële toestand der verschillende kerken. Alvorens echter de détail-studie van elke parochie afzonderlijk te behandelen, geeft de Schr. in een eerste deel een bondig overzicht (blz. 7 tot 98) van de voornaamste vraagstukken der parochiale geschiedenis : begrenzing, benoeming van den pastoor, de patronus, de inkomsten enz. Aan een oningewijd lezer zal dit eerste deel niet immer klaarheid en inzicht verschaffen, alhoewel het toch voor een liefhebber van plaatselijke geschiedenis een nuttige handleiding en wegwijzer kan zijn.

In het tweede deel worden de afzonderlijke parochiën, volgens de indeling der dekenijen, in 't kort behandeld. Voor ons interesseren

voornamelijk de kerken, die vroeger door de Norbertijnen werden bediend. De begin- en eindatum van het witherenbestuur wordt telkens aangegeven. In de Antwerpse Kempen bediende Tongerlo 16 parochiën; Averbode 7; St. Michiels 6, Floreffe-Postel 4. In de meeste dezer parochiën kwamen in de 18de eeuw saeculiere pastoors. Na het kort overzicht geeft de Schr. telkens het archief aan waar de kerkregisters van doopsel, huwelijk en overlijden zich bevinden. Daar dit werk bedoeld is als een documentair-studie ware het gewenst geweest en nuttig tevens, indien de Schr. naast de registers eveneens de voornaamste archiefstukken met hun bewaarplaats had aangegeven. Dit zou de waarde van het boek hebben vermeerderd en het gebruik er van meer doelmatig hebben gemaakt.

Milo KOYEN, O. Praem.

* * *

Uittreksel der Statuten van de Praemonstratenzer Orde ten gebruike van de Lekebroeders, Tongerlo, 1948.

Door onzen confrater Gummarus Van den Broeck, Dr. J. C. werden een aantal nummers der *Statuta Ordinis Praemonstratensis* vertaald, opdat de lekebroeders in hun eigen taal de wetgeving der Orde zouden leren kennen. Dit uittreksel geldt slechts voor de Brabantse circarie en heeft geen juridische waarde, zodat men zich nooit mag beroepen op deze nederlandse tekst. Het doel er van is, zoals Hoogw. Heer Stalmans in de voorrede zegt : een hulpmiddel voor het geestelijk en kloosterlijk leven der broeders.

Na de tekst van de regel van den H. Augustinus volgt het *Uittreksel* met eerst enkele Algemene richtlijnen (7 nummers), vervolgens een eerste deel over Het Bestuur der Orde (van 8 tot 41); het tweede deel : De personen der Orde (van 42 tot 159); het derde deel : De kloosterlijke gebruiken (van 160 tot 280) en het vierde deel : De processen, de misdrijven en de straffen (van 281 tot 316).

Door deze vertaling zullen dus in 't vervolg ook de lekebroeders de wetgeving der Orde beter leren kennen en begrijpen, en laat ons hopen dat zij door deze kennis de Orde eveneens meer nog zullen beminnen en dienen *in simplicitate et caritate*.

Milo KOYEN, O. Praem.